

Studier i nutidens fascisme

Interessant artikkelserie av Maurice Bardéche i FRIA ORD

Vår svenske kollega FRIA ORD, som i sannhet er en oase i den svenske grå, ensrettede og nydemokratiske presseverden, har bragt en uhyre interessant artikkelserie av franskmannen Maurice Bardéche. Den handler om vår tids fascistiske livssyn og dekker i mangt og meget også vår oppfatning. Vi tar oss derfor den frihet å gjengi disse studier i sin helhet i norsk oversettelse. Om ikke annet, så som et nyttig og nødvendig diskusjonsgrunnlag.

Jeg er en fascistisk skribent. Man burde være meg takknemlig for at jeg innrømmer dette: Det kunne iallfall bli et fast punkt i en debatt hvis grunnlag trer så forvirret frem.

Det ser i virkeligheten ut til at ingen vil medgi at han er fascist. Sovjet-Russland, som lever under et enpartistyre og under politidiktatur er jo ikke et fascistisk land. Det oppgis til og med å være det motsatte. Den ungarske regjering, som lar stridsvogner åpne ild mot arbeidere og som sleper streikende for krigsrett, er heller ikke en fascistisk regjering: den forsvarer bare folkets makt. En provisorisk regjering som bruker terror for å påtvinge et helt land en liten aktivistisk gruppes vilje er heller ikke en fascistorganisasjon. Den er en bevegelse for nasjonal befrielse. Det er altså ikke regjeringsmaktens form og metoder som avgjør om det foreligger fascisme, men noe helt annet.

Man er heller ikke mere enige om målene enn om metodene. Hvis dere forsvarer kapitalismen, så er dere uvilkårlig fascist, sier kommunistene. Men den alminnelige oppfatning går ikke med på dette. USA, England, Adenauers Tyskland er bare fascistland for sovjetmaktens utsendinger og

Maurice Bardéche

deres medhjelpere. Og selv i Frankrike, hvor den politiske kriseutviklingen har ført et slags presidentstyre til makten, rister gjennomsnittsborgeren skeptisk på hodet hvis noen sier til ham at han lever under et fascistisk diktatur. Det er altså ikke nok at man ærbødig lytter til anvisningene fra de store bankchefer eller de store industribedrifter for at man uten videre skal bli erklært for fascist.

Det må altså finnes et annet kriterium. Men trekker man frem noen eksempler, så finner man at de på ingen måte er fullgyldige. Verdenssamvittigheten svarer visse- lig med indignert tonefall: «Visst finnes det fascistland, og dere vet meget godt hvilke

det er. Militærdiktaturene i Latin-Amerika er slike land hvor politikerne ikke er noe annet enn representanter for de store fruktkonserners ledere, eller Franco-regimets Spania, der har dere hva vi kaller fascisme. Den definisjon dere leter etter kan dere nå gjennom en egen undersøkelse: et fascistisk styre er et slikt som nekter folket friheten for å beskytte et besiddende mindretalls privilegier. Man skal ikke fuske med ordene. Fascismen er en kombinasjon av en metode og et mål: den undertrykker friheten — noe som i og for seg kan forsvares — men den undertrykker den for å bevare de sosiale ulikheter og massens fattigdom, og det er på dette vi kan gjenkjenne den.

Det er bare én innvending å gjøre mot denne definisjon, men det er en besværlig innvending. Det er nemlig slik at det ikke finnes noen virkelig fascist som vil erkjenne at militærdiktaturene i Latin-Amerika til fordel for fruktfirmaene og heller ikke Spanias Franco-regime er virkelig fascistiske regjeringer. Forøvrig er det uredelig å sammenligne Francos Spania med Latin-Amerikas diktaturer. De virkelige fascistene nekter å gjenkjenne seg selv i det bilde som de intellektuelle, de demokratiske aviser og partiene har laget av fascismen. Ja, enn mere: i likhet med sine motstandere fordømmer de også disse eksempler som man stiller frem for dem.

Men hva består så den fascisme i, som etter vår mening er noe helt annet enn hva samtidens presse og radio forkynner?

Hvis jeg var ensom med mine synspunkter, så behøves det ikke flere kommentarer nå. Man kan konstatere et eiendommelig forhold: den fascistiske skribent, den fascistiske intellektuelle, er det ikke mulig å finne. Det samme er tilfelle med regimer

(Forts. s. 6)

De hemmelige budskap mellom Roosevelt og Churchill

Historien om de mystiske Kent-papirer

En hører så ofte om noe som heter «Kent-papirene» og som skal inneholde en meget omfattende og meget kompromitterende korrespondanse mellom president Roosevelt og Winston Churchill. De omtales til og med av Churchill i hans memoarer.

Den amerikanske skribent og politiker Gerald L. K. Smith omtaler i en stor artikkelserie «Hemmeligheten omkring Roosevelts død» også dette mørke blad i Roosevelts historie slik:

Blant vel underrettede kjennere av tidshistorien er det ingen tvil om at Franklin

Delano Roosevelt ønsket og virkelig har medvirket til å få istand den annen verdenskrig. Den teori blir støttet av tallrike hendelser og kjennsgjerninger. Blant de mest sensasjonelle hører her historien om den unge Tyler Kent, en chiffer-embetsmann som arbeidet i den amerikanske ambassade i London.

Den unge Kent stammet fra en gammel Virginia-familie. Hans far og hans mor var yrkesdiplomater og hadde

tjent utenriksdepartementet i USA i mange år. Da Kent

(Forts. side 7)

Plakat fra okkupasjonstidens siste del, som synes å bli aktuell igjen. «Befrielsen» stod det som overskrift.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSON, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

Efter stortingsvalget

Stortingsvalget er over, og det gikk som det naturligvis måtte gå: de borgerlige partier kunne notere seg for en ytterligere tilbakegang på en halv prosent. Blant de sosialistiske partier skjedde det en viss forskyvning i venstre-radikal retning. Når det gjelder mandatfordelingen under den meningsløse valgordning vi har, så var det denne gang i første rekke kommunistene og det nye sosialistiske folkepartiet som ble forfordelt.

Når vi sier at slik måtte det gå for de borgerlige partier, så tenker vi på at ingen av partiene eier antydning til livsoppfatning eller politisk reisning. De er alle tro tjenerne i materialismens og den halvkorrupte velferdsstats vingård. Og hvorledes kan en da tenke seg å snu den røde strøm, den som stadig blir bredere og bredere, stadig rødere og rødere? Og rød materialisme er som kjent iallfall et surrogat for ånd og tro og livsoppfatning.

Som før nevnt hadde vi håpet at Senterpartiet etter navnebyttet skulle bli en surdeig i norsk politisk liv, at det skulle trekke opp nye nasjonale linjer, at det skulle tre frem som en virkelig nasjonal opposisjon med ryggrad og mot til et oppgjør med den forløyede fortid. Vi hadde håpet at partiet skulle løsrive seg fra den ensidige landdistriktsbetoning som alle vet ikke kan gi politisk makt og også vinne tilslutning blant den nasjonale del av befolkningen, som er inderlig lei Høyres og Venstres lunkne kvasiopposisjon.

Isteden v andret det lydige inn i den politiske fårefold igjen. Det solgte sin førstefødselsrett for en porsjon samrøringslinser. Det forveksler fortsatt Arbeiderpartiets nye kongelighet og nye militærpolitikk i amerikansk regi med nasjonal politikk. Det tror som de andre partier fortsatt at politikerne har større forpliktelser overfor Afrikas dovn og herjende negere enn overfor vanskjøttet, beklagelsesverdige norsk ungdom, som går tilgrunne mens den føres med løgn og tomme nydemokratiske slagord. Ingen kan tjene både Gud og Mammon, er det skrevet. Senterpartiet valgte, ledet av de sovende jomfruer, atter sistnevnte.

Og det fikk sitt svar av de søkende norske velgere som leter etter noe som er tapt, men som de ikke finner noe sted. Det parti som skulle ha ridd frem på en ny nasjonal bølge, ble sittende igjen nest sist i stemmetall av de ikke-sosialistiske partier, og med ett fattig mandat i gevinst, takket være felleslistemanipulasjoner. Sic transit gloria mundi!

Vi oppfordret før dette valg våre meningsfeller til ikke å stemme, til ikke å gjøre seg medansvarlige i det som nå forberedes med det gamle norske rike. Og da det store hjemmesitterpartiet, spesielt i enkelte distrikter, øket sin prosentvise del av velgermassen, tør vi kanskje også notere øket tilslutning til vårt syn, selvom vi i sakens natur ikke har gjort nevneverdige anstrengelser i den forbindelse.

Noen stor tilfredsstillelse i nasjonens skjebnetime er naturligvis dette ikke. Men vi kan på den annen side ikke se at det finnes noen annen vei for oss før det dukker frem en politisk bevegelse som gir uttrykk for en virkelig ansvarsbevisst nasjonal politikk, og som samtidig er villig til å ta det nødvendige oppgjør med fortidens urett.

En slik bevegelse vil vi hilse med glede og gi vår uforbeholdne tilslutning, og vi tror også den ville fylle et savn hos de mange andre, som delvis er enig i det nye halvkomunistiske partis syn på utenrikspolitiske spørsmål, og som kanskje i noen utstrekning gav det sin støtte fordi det intet ikke-kommunistisk alternativ fantes.

Kort sagt: Vi venter på det nye nasjonale og nøytralis-

Høyesterettsadvokat

Kiær Mordt død

En av de få både anstendige og modige jurister i dette land, høyesterettsadvokat Hans Kiær Mordt er avgått ved døden. Han var født i Fredrikstad i 1887 og tok juridikum i 1910. Sin egen forretning startet han i 1920 etter å ha tatt advokaturen.

Best kjent i våre kretser er han gjennom den modige bok «Det urettferdige rettsoppgjør», som han gav ut i 1956. Det var etter lang erfaring som praktiserende advokat og etter å ha vært meget benyttet som forsvarer i landssviksaker han la frem dette kvase oppgjør med myndighetene for deres fremferd etter 1945. Han hadde selv ingen tilknytning hatt til Nasjonal Samling. Han ble drevet til å si sitt ord fordi, som han selv sa i boken: «Uansett om det hjalp, så jeg det som en plikt å være med på å søke avdempet den fryktelige menneskekjakt, som begynte etter frigjøringen».

Han var heller ikke redd for å slå fast det som det snart var på tide alle forstod: «Derfor bør ikke rettsoppgjøret bli stående som et forgyllt monument over det storartede norske, demokratiske rettssamfund. Det er tvertom en over all måte sørgelig beretning om hvor meget unødig lidelse menneskene påfører hverandre, når lidenskapene og maktbegjæret slippes løs. — I virkeligheten dreier det seg om et rent politisk oppgjør og et oppgjør som har svært lite med rettsregler å gjøre».

BEGREPSFORVIRRING

«Quislingen Kadar overtar som statsminister igjen», skriver det begavede VG om de siste hendelser i Ungarn. Bladets redaktør, som ellers opptrer som en slags amatørhistoriker, burde iallfall vite at Kadar var og er kommunistens venn og tjener, mens Vidkun Quisling i hele den anstendige verden hyldes som den kjempende anti-kommunist, martyren som nydemokratene tok livet av for å tekkes de røde venner.

Ellers er det ikke bare VG som er rammet av begrepsforvirring i den nydemokratiske verden. Den «tyske» FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG skriver i stil med den norske kollega om de østtyske soldater: «Den mest påfallende parallell til Hitlers elitetropper avslører seg når man studerer Volksarméens kampparoler. Der blir det preket hat mot alle som ikke sverger til den røde fane».

tiske parti, som bryter staven over vanviddspolitikken med NATO-deltagelse — uten derfor å la seg sluke av den store røde ulven.

Aftenposten og Morgenbladet
i FOLK OG LAND's fotsporAnstendig artikkel av Anton Mohr om Hitlers
testamente og av Erik Egeland om Oberländer-saken

For to år siden, eller nøyaktig 27. juni 1959 påbegynte FOLK OG LAND med den engelske avis SUNDAY EXPRESS som kilde gjengivelsen av hovedtrekkene i Adolf Hitlers politiske testamente slik han dikterte det til Martin Bormann de siste dage i bunkeren under Rikskanselliet. Gjengivelsen strakte seg over en rekke numre.

Nå, to år etterpå, er disse opptegnelser utgitt i bokform og vekker da stor interesse hos den norske presse, som gjengir og kommenterer disse gamle nyheter. Det kunne være en tanke for disse tilbaketrukkede aviser å lese FOLK OG LAND mere omhyggelig slik at nyhetene ikke behøvet å bli to år gamle før vanlige norske avislesere fikk dem servert.

Men rent bortsett fra dette, så vil vi gjerne feste oppmerksomheten ved en meget anstendig artikkel om disse Hitlers testamentariske opptegnelser, som Anton Mohr har skrevet i AFTENPOSTEN. Det er jo vanligvis slik at norsk presse ikke er istand til å omtale Hitler uten i forbindelse med en rekke grove skjelsord, og derfor er det så velgjørende å lese hva Mohr skriver, selvom en ikke alltid er enig i hans vurderinger. Under enhver omstendighet er det interessant idag å leg-

ge merke til hvorledes Hitler dengang for over 16 år siden klart forutsa den situasjon Europa er kommet opp i idag. Eller som FOLK OG LAND gjengav Hitlers uttalesler i sin omtale av testamentet for to år siden:

«Efter det tredje Rikes nederlag blir bare to stormakter tilbake: USA og Sovjet. Geografians og historiens lover vil tvinge dem til en styrkeprøve, vil gjøre dem til fiender av Europa. Begge to vil de søke tyske støtte, men vi må ikke spille 'bondens' rolle i deres store sjakkspill».

På bakgrunn av dette er følgende lille dialog som vi hørte på trikken forleden naturlig:

- A: Det ser grufullt ut rundt i verden nå. Se bare på hendelsene i Berlin. Snart er vi vel midt oppe i det igjen.
- B: Det verste av det hele er at nazistene får rett. Det er det som ergrer meg mest.

Men tilbake til Anton Mohr og hans Aftenpost-artikkel. Han skriver blant annet om disse opptegnelsene, som FOLK OG LAND bragte for to år siden uten at AFTENPOSTEN reagerte:

Hver den som har søkt å sette seg inn i Hitlers mentall-

Forts. side 7

FOLK OG

Krustsjø og ikke Oberländer er den skyldige!

Leg har vært Europas siste håp - sa Hitler i sitt politiske testamente

Vidkun Quisling - den norske gæte

Professor Lyder L. Unstads historiske vurdering i Susquehanna University Studies

V.

Oslopressen om statsråd Quislings store tale i 1932

Men av de samme grunner ble Quisling mere bannlyst enn noensinne av arbeidergruppene og de liberale, og krav om at han skulle gå av kom fra Arbeiderparti- og kommunistrepresentantene i stortinget. Han holdt imidlertid stillingen, og med en stor bunke dokumenter, som omspente perioden fra 1918 til 1932, i sine hender, talte han til stortinget, idet han beskyldte lederne for de radikale elementer for å stå direkte under ordre av Moskva, hvis formål blant annet var å opprette en sovjetrepublikk i Nord-Norge og å danne kommunistiseller i hæren og marinen.

Overordentlig rystende! Men han ble forsvart av statsministeren og rost for sitt mot av flere stortingsmenn. En spesialkomité bestående av 8 stortingsmenn, som representerte de fem viktigste partier, ble valgt til å undersøke Quislings beskyldninger og de dokumenter som han la frem. Flertallet, bestående av 6 ikke-sosialister (en sosialist og en kommunist tilhørte mindretallet) innstillet på at Quisling hadde rett i sine anklagepunkter i stortinget. De foreslo dog at en ikke skulle foreta seg noe i saken, og stortinget støttet Quisling med et stemmetall av 108 mot 42 (sosialister og kommunister), men stemte ikke desto mindre for at man ikke skulle foreta seg noe i sakens anledning, for det var på dette tidspunkt ikke god politikk å gjøre det. Det er innlysende at Quisling var meget skuffet over resultatet. Etter hans mening fant ikke partipolitikerne det hensiktsmessig å se kjennsgjernin-

gene i øynene, og bonderegjeringen var for politisk svak til å foreta seg noe. Skjønt han var overbevist om at det var nødvendig med en radikal nyorientering, ble han sittende som forsvarsminister, idet han fremdeles håpet. Innen bondepartiet var det mange som naturlig sympatiserte med ham.

Han ble imidlertid på den mest ondskapsfulle måte raket ned på av de liberale, arbeiderpartifolk og kommunister i deres tallrike presseorganer og i taler og fremstillet som en fascistisk undergraver av demokratiet og landets frihet. Han var ikke engang trygg personlig når han var ute på foredragsreiser, idet man lå i bakhold etter ham og han ble fysisk mishandlet til og med i Forsvarsdepartementets kontorer. De kommunis-

Det det kommer an på er å kjenne sin tid og ville det gode —

tiske ledere beskyldte ham for å ha vært marxist og bolsjeviksypatisør, og at han endog hadde tilbudt seg å hjelpe til med opprettelsen av røde garder i Norge. Men, sa de, da selv de ytterliggående radikale ikke ville ha noe med ham å gjøre, vendte han seg til de fascistiske elementer. Men disse norske kommunistledere var velkjente «moskvavennere», hvis utsagn alltid var tvilsomme.

Quisling fikk enu et stort sjokk i 1932 da bonderegjeringen la frem forsvarsbudsjettet i stortinget. Det var budsjettet til den tidligere venstre regjering, hvorav flere ledende medlemmer tilhørte Fredsforeningen (tydeligvis idealister på det punkt). Meningen var å gjøre militærvesenet til en ren proforma-institusjon, knapt mere enn politistyrke. Quisling gjorde sitt beste for å øke budsjettet og styrke hæren, men «det var ikke politisk mulig å komme noen vei med dette» her. (Vitneprov av general Hansons vitneprov i straffesaken mot Quisling). Men da han stod i retten i 1945 ble han beskyldt for å være ansvarlig for alle tiders laveste forsvarsbudsjett. I den forbindelse er det ganske illustrerende å la arbeiderpartimannen Nygaardsvold, statsminister fra 1935 til 1945 avsløre sin holdning overfor Norges svake forsvarsordning. Han uttalte i stortinget i 1932:

For det første er vi prinsipielt mot militarisme. Som parti har vi alltid gått inn for fullstendig demilitarisering — Hovedgrunnen for militært beredskap, alt ialt, er først og fremst kapitalistenes interesser, det vil si fremstilling av militærutstyr og den vanlige spekulasjon i denne forbindelse — Jeg vil slutte med den tanke: Hvis vi for eksempel kunne få stortinget til å vedta en lov om at offiserene skulle bære striped uniformer slike som de fengslede forbrytere i gamle dager, er jeg sikker på at militarismen snart ville være avskaffet i dette land — Det er i offiserenes og kapitalistenes interesse at vi oppretholder dette såkalte forsvarssystem — som et blendverk for folket i den hensikt å lokke arbeiderne og bøndene til av og til å gå ut og drepe hverandre. Det er også av den grunn at vi er mot, og absolutt avgjort så, de frivillige organisasjoner som for tiden blir organisert i landet.

Dette var meget betegnende — for dem som hadde an-

Fra andre kilder:

Humanistenes løsning på rasekonflikter

Av Ole Jørgen Pollen i MORGENBLADET

I en artikkel i MORGENBLADET har Ole Jørgen Pollen anstillet noen meget interessante og tankevekkende betraktninger i forbindelse med affæren på Den norske Opera, da den amerikanske «Faust» ikke ville dele garderobe med en neger og derfor ikke bare fikk sparken, men ble æreskjelt og skandalisert i alle de humanistiske aviser med DAGBLADET og VG i spissen. Atpå til opplevet man det groteske at Goethes Faust trådte frem på scenen som en vaskeekte neger. Men det er altså disse hendelser som er bakgrunnen for Pollens betraktninger:

Da den amerikanske tenor Eddy Ruhl dokumenterte sin holdning i rasestriden overfor en farvet kollega, ble hans kontrakt med Den Norske Opera annullert. Hvis dette hadde vært å betrakte som en vanlig arbeidskonflikt hvor det gjaldt å sikre fredelige forhold for det øvrige ensemblet, var avskjedigelsen berettiget. Saken ville være avgjort ved det.

Men istedet utskjelles Eddy Ruhl på det kraftigste for hans brudd på skandinavisk fordomsfrihet (sic) og saken skrives på den vanlige slappe konto over humanismens, forståelsens og toleransens seire. Her har man utført et pionerarbeide.

Nuvel: At saken er en seier for humanitet og toleranse kan jeg ikke godta. Som bekjent tolererte Hitler Quisling på samme måte som Krustsjov tolererer J. Kadar og Kennedy de Gaulle. Det må nu være klart at det ikke er toleranse i humanistisk betydning det dreier seg om, men en ordinær ensidig tole-

ranse overfor meningsfeller: Som skyldes at man har stilt seg på side med de farvede og fordømt alle som tenker anderledes. Altså en dypt antihumanistisk holdning med en lite suverene humanistisk bevissthet bak. Egon Friedell advarer et sted med ironi og avsky mot den liberalisme som bare er til for liberale. Er en humanisme som bare gjelder for humanister noe stort bedre?

Akkurat som Heraklits elev som til Heraklits påstand om at man ikke kunne gå to ganger over samme flod, tilføyde at man kunne til og med ikke gjøre det én gang, har humanismen tilføyde de kjente ord om at her er hverken jøde eller greker:

Her eksisterer overhodet ingen jøder eller grekere; vi er alle innerst inne humanister; vi er alle sammen menneskehet.

HER ER VI direkte ved sakens kjerne. Ordene om jøde og greker betydde jo ikke at disse ikke fantes, men at de i

(Forts. side 6)

(Forts. side 8)

Oberst Konrad Sundlo:

Europa hevdet seg mot persere og mongoler

Mens dets politikk av idag bare har ført til nederlag

Vestens historie de siste tyve år.

Der drives i denne tid en svær propaganda for å banke inn i oss at vi bare har livet tillåns og at menneskehetens undergang er sikker den dag det engang smeller. Propagandaen tar åpenlyst sikte på å gjøre oss vettskremte, møre og vel skikket til å følge mottoet «heller rød enn død», og det forsikres under meget skrå at Vesten aldri har stått overfor en slik fare som den der truer oss idag.

Men dette er ikke riktig.

Europa har flere gange i sin historie vært undergangen nær. Det skulle være nok å nevne persernes angrep på Hellas i det femte århundre før Kristus. Dengang stod det lille Hellas overfor den tids verdensmakt Persia, hvis grenser nådde fra Nilen i vest til India og Afganistan i øst. Dette kjemperike kunne stille hære på hundretusener fra de 56 forskjellige folkeslag innen dets grenser, mens hellerne neppe kunne skrape sammen mer enn 50 000 mann. Men vi hører ikke noe om at hellenerne ropte «heller perser enn død». Hellas' mønstret hver eneste våpendyktig mann, slo perserne tillands og tilvanns og reddet Europa. Og når det kunne gå slik, var det fordi det hellenske folk var av en usedvanlig høy kvalitet.

Herom skriver den britiske historiker H. G. Wells:

«Hellenernes organisasjon var snarere aristokratisk, med lederfamilier som holdt orden på hverandre. Selv deres såkalte demokrati var aristokratisk. Hver borger hadde del i statens styre og stell og møtte opp i folkeforsamlingen, men ikke hver og en var borger. De greske demokratier var ikke lik våre moderne demokratier hvor hver og en har stemmerett.

Mange av de greske demokratier hadde noen få hundre eller noen få tusen borgere og desuten mange tusen slaver, frigitte o.s.v. uten noen andel i det offentlige stell.»

«Aristokrat» er et gresk ord og betyr «den beste». Det gamle Hellas var bygget opp på kvalitet og skapte derigjennom alle tiders høyeste kultur helt til blodblanding knekket rasen. Hellenerne var etterkommer etter lyse folk som i flere bølger var kommet vandrende fra nord i det annet årtusen før Kristus. I det femte århundre, under perserkrigene, var den blonde, nordiske type det ideal som gikk igjen i kunsten. Billedstøttene av Zeus og Hera viser rene germanske typer og det samme gjelder for Apollon, Belveder og Venus fra Milo. I den hellenske diktning ble alltid guder og helter omtalt som typer med germanske trekk og langt, blondt hår, så man må kunne gå ut fra at massen av de krigere som slo perserne var blonde karer, og at Leonidas («Løvesønnen») og hans menn som falt til siste mann ved Thermopylene var krigere som hadde bevart både utseendet og krigerånden etter de forfedre som engang kom ned fra nord.

Det er forresten ikke nødvendig å gå så langt tilbake som til perserkrigene for å finne eksempler på kriser da Europa var undergangen nær. La oss ta for oss mongolerinnfallene i det 13. århundre: Om disse skriver historikeren Michael Pravdin:

«Europa er grepet av panisk skrekk. En sterk frykt for dette barbariske folk hadde også nådd de fjerne land, ikke bare Frankrike, men også Burgund og Spania».

(Forts. side 8)

«Det i realiteten så gott som forsvarsløse Norge»

«UTEN FÖRSVAR»

Ansvaret for 9. april og det som fulgte

Professor Torvald Höjer bringer de virkelige skyldige frem på scenen i en bokanmeldelse i Svenska Dagbladet

I en anmeldelse av Nils Ørviks «Sikkerhetspolitikken 1920—1939. Fra forhistorien til 9. april 1940 Bind II» i Svenska Dagbladet feller den svenske professor Torvald Höjer en knusende dom over den politikk som førte til Norges ulykke. Som overskrift setter anmelderen betegnelsen «Uten forsvar», eller som han nærmere presiserer det i teksten: «det i trots av sitt ovanlig gynnsamme militärgeografiska läge i realiteten så gott som totalt försvarsløse Norge».

På bakgrunn av at man har ødelagt 100.000 mennesker som sonoffer for en forfeilet og forbrytersk politikk som nettopp de ofrede hadde bekjempet kompromisløst, som så å si de eneste i dette land, kan det være sundt og nødvendig å la den svenske professor kalle de virkelig skyldige frem på scenen, alle de som har gått fri og som fremdeles nyder medborgerlig aktelse. Vi gir her noen utdrag av anmeldelsen:

«Først i mitten av april, alltså en hel måned etter den tyske okkupasjonen av Prag, lade (den norske) regeringen, tydeligen etter skarpe inbördes meningsmotsättningar och hård press från olika håll, fram en tilläggsproposition om det nästan groteskt blygsamma beløpet av 20 miljoner till beredskapen. Det kan tilläggas, att den norska försvarsbudgeten vid denna tid var mindre än en fjärdedel av vad den svenska utgjorde före den rätt kraftiga höjningen på våren 1938.

Det skulle ligga nära till hands att skylla detta sakernas tillstånd, som ju på det omhyggeligaste sätt skulle hämnas sig i april 1940, på arbetarpartiet, vilket satt vid regeringsmakten sedan 1930-talets mitt. Till en viss del är detta naturligtvis riktig. Om arbetarpartiets ledning hade ønskat en bättre beredskap, hade den når som helst kunnat driva igenom de erforderliga besluten med en förkrossande majoritet i stortinget, eftersom varje sådant forslag skulle ha fått stöd från både högern och bondepartiet. Det är

Aftenposten presenterer pasifisten statsminister Nygaardsvold og hans jagmilitære forsvarsminister Ljungberg — en bedrøvelig ledelse da England presset oss inn i krigen.

också från dessa års debatter uppenbart, att flertallet av de ledande inom arbetarpartiet, kanske alldeles särskilt statsminister Nygaardsvold själv, hade en stark inställning mot det militära försvaret, vare seg denna sedan berodde på inrikespolitiska skäl eller — som i Nygaardsvolds fall — på känslomässig pacifism».

Anmelderen nøyer seg imidlertid ikke med å konstatere denne Arbeiderpartiets skyld for

«— det är ändå inte riktigt att lägga ansvaret enbart eller ens främst på arbetarpartiet. Regeringen hade inte majoritet i stortinget utan stod mot ett klart borgerlig flertall — om de tre borgerliga partierna höll ihop. Det verkliga avgörandet låg därför hos vänstern, den norska motsvarigheten till det svenska folkpartiet. Om vänstern ville samverka med högern och bönderna, satt denna kombination alltid inne med en klar parlamentarisk majoritet. Men inte minst just i försvarsfrågorna var vänstern absolut ovillig till en dylik samverkan och visade sig i själva verket minst lika negativ i försvarsspörsmålen som arbetarpartiet».

Professor Höjer understreker sterkt Johan Ludvig Mowinckels ansvar i denne sammenheng og slår fast at trass i hans mange charmerende egenskaper

«måste han inför historien komma att stå som den främste målsmannen för den försvarspolitik, som lade Norge värnlöst inför en invasion vilken i händelse av en effektiv norsk beredskap sannolikt aldrig hade kommit till stånd. (Utøvet av oss).

Og så kommer anmelderen inn på det som er kjernen i hele vår manglende bered-

skap. Han har riktignok ikke helt oppfattet bakgrunnen for det virkelige forræderi i dette land, men han har ikke kunnet undgå å legge merke til sammenhengen mellom den manglende beredskap og vårt ulykksalige forhold til England:

«Förklaringen här torde till en del böra sökas i en rent känslomässig avoghet mot militärväsendet, ett slags blind fläck i Mowinckels politiska synorgan. Men delvis är det fråga om något annat och

(Forts. side 6)

«Der norwegische Kommandeur kapituliert», satte et tysk blad som tekst under dette bilde. Og bladet fortsetter i tråd med det den svenske professor nå hevder: «Er hat sich entschlossen, den sinnlosen Kampf aufzugeben um weitere nutzlose Opfer zu vermeiden. Der Befehlshaber der deutschen Truppen nimmt die Kapitulation entgegen».

Ansvar for 9. april

(Forts. fra side 5)

väsentligare, en spesiell politisk tankegang, som var gemensam for mange bedømmere, særskilt inom vänsterpartierna, i 1930-talets Norge, men som att döma av Örviks väldokumenterade framställning var särskilt klart utformad och genomtänkt just hos Mowinkel. Den utgikk från vad som snart skulle visa sig vara en **dubbel felbedømmning**, nämligen en från det första världskrigets tid kvardröjande övervärdering av Englands aktuella militära styrka och en motsvarande underskattning av Hitlertysklands resurser och militärtekniska möjligheter. Man menade att det var den engelska flottan, som helt dominerade farvatten kring Norge. Ett tyskt — eller ryskt — angrep mot Norge var därför i realiteten troligen utslutet, eftersom England inte skulle tillåta det. Den enda makt, som kunne hota Norge, var alltså enligt detta betraktelsesätt just England. *Och mot ett engelskt angrep borde Norge av många skäl (!) inte försvara sig på allvar utan nöja sig med att bara markera ett rätt platoniskt ogillande av neutralitetskränkningen.* (Uthevlsen av oss). Dels var ett effektivt försvar mot Englands oerhörda övermakt under alla omständigheter omöjligt för Norge, hur det norska försvaret än månede konstrueras, dels var Englands innersta intentioner välvilliga (!), så att Norge ingenting hade att befara efter Englands kommande seger i storkriget, bara Norge hade förhållit sig förnuftigt och inte i onödan retat England (!) Dels slutligen skulle ett aktivt norskt försvar mot engelska övergrepp innebära, att man komme med i kriget på fel sida, (vår uthevelse) eftersom Englands fiender såväl vore dömda att förlora kriget som företrädde ur norsk synpunkt motbudande och farliga ideologier.

Under sådana förhållanden var för Mowinkel och hans meningsfränder — till vilka många av de ledande inom arbetarepartiet också hörde — ett norskt försvar utöver den neutralitetsvakt, som krävdes för att hindra smärre neutralitetskränkningar och förr att vid ett verkligt invasjonstillbud markera protestattityden, inte bara en dyrbar meningslöshet. Det innebar för dem därutöver en direkt risiko for Norge självt. *Om man hade en något så när effektiv militär apparat till förfogande, kunde detta nämligen, enligt Mowinkel, innebära faran att äventyrliga politiker på högerkanten eller militärer med missriktad (!) yrkesambition kunde lockas att verkligen på allvar motsätta sig ett stort engelskt angrepp*

och därmed draga oerhörda olyckor över landet. (!)

Anmelderen nevner ikke at dette syn, som naturligvis førte oss rett ut i ulykken og okkupasjonen, var representert absolutt helt opp til toppen i statsledelsen, men han peker på hva denne unøytrale holdning måtte føre til:

«Vad denna meningsriktning (som jo dominerade norsk politik helt fram till den tyske okkupasjon var et absolutt faktum) bortsåg ifrån var, att faran för en mindre stat i de nordiska ländernas läge i det andra världskrigets Europa mindre utgjordes av risken att bli huvudmålet för ett separat erövringsföretag ännu än den att på grund av sitt strategiska läge bli föremål för en kapploppning mellan de båda stridande parterna i deras tävlan om att vinna nya krigsskådeplatser eller skaffa sig geografisk möjlighet att slå ut ett effektivt anfall mot fienden. Denna risk mångdubblades i den mån man som Nygaardsvolds och Mowinkels Norge lät sitt land- och sjöterritorium bilda ett militärt vakuum och samtidigt utsatte sig för miss tanken att driva en neutralitetspolitik som ensidigt tok hänsyn till önskemålen från den ene sidan i den stora kraftmätningen. I så fall kom den andra parten blott alltför lätt till den (riktige) uppfattningen, att det neutrala landet i fråga inte kunne eller inte ville upprätthålla sin neutralitet mot kränkningar från motsidan och att den missgynnade stormakten måste tage saken i egna händer för att inte plötsligt finna sig själv försatt i en mycket riskabel situation (uthevet av oss) i den stora kraftmätningen till följd av den neutrala småstatens underlåtenhetssynder.

*

Professor Höjer nevner så som en motsetning den svenske virkelige nøytralitetspolitik (den som i seg selv er en knusende dom over grunnlaget for Norges deltagelse i NATO) og skriver om den blant annet:

«Framför allt var det därvidlag vår vilja och förmåga att försvara det nordligaste Sverige mot en eventuell engelsk invasjon, som stod i forgrunden. Tack vara den forcerade utbyggnaden av Sveriges militära beredskap och tvetydiga försäkringar om vår fasta vilja att militärt försvara oss mot varje angrepp lyckades den svenska statsledningen rida ut dessa kriser. Den norska regeringen däremot befann sig på våren 1940, särskilt efter den framgångsrika engelska neutralitetskränkningen i den s. k. «Altmark»-episoden till följd av

Fra andre kilder:

(Forts. fra side 4)

forhold til en høyere åndelig bevissthet var likestillet. Men når humanistene tolker dem til «det eksisterer ikke jøder», da gjør de en feiltagelse som betyr et avgjørende brudd med klassisk humanisme, et brudd som kan forklare noen av de nederlag humanismen har lidt de senere år.

For som kjent er humanismen ikke annet enn en skrøpelig metode til human løsning av konflikter. Den er ingen ideologi, og den har heller ingen forutsetning for å kunne bli det i kraft av sine egne grunnpremisser. Dens oppgave er ikke å utsette jøde og greker i en blokk, men å fremme toleranse og forståelse mellom disse. Blir dette gjort?

Betegnende er hva en kjent humanist ytret som et knusende argument mot bevegelsen MRA, nemlig at den hadde søkt kontakt med verdens verste statsmenn, bl. a. guvernør Faubus i Arkansas. Jeg ville gjerne vite hvilken annen løsning på en konflikt en humanist kunne tenke seg, uten at motstanderne kom sammen til fri utveksling av synsmåter?

ENHVER SOM uten de vanlige trangsynte toleransebriller leser resolusjoner fra f. eks. LO-forbund, Kvinneligaer og Studentforbund, må spørre seg selv: Vil dette stimulere de hvite i Syd-Afrika til en mer humanistisk politik? Eller vil det ikke bare bidra til å gjøre motsetningene enda sterkere og mer uforsonlige? Personlig mener jeg at humanismens største nederlag har den lidd i Syd-Afrika hvor den ikke har gjort annet enn å hisse sort og hvit opp mot hverandre. Hvor var eksemplet fra Sokrates som aldri ønsket sine fiender i fengsel, men søkte ved samtale å overbevise dem om at de hadde feil? Hvilken humanist har kommet det hvite Syd-Afrika i tale med annet enn skjellsord og banale demonstrasjoner i rasefrisinn?

TERJE STIGEN sier i en kronikk i Aftenposten for ikke så lenge siden, at man stort sett og aller helst ville gi blaffen i hele kulturen hvis det da ikke var for Görings ord om at hver gang han hørte ordet kultur avsikret

sin tidligere forsvarspolitik (og det skjebnesvangre spill bak kulissene — og bak folkets rygg — en hadde innlatt seg på — frivillig eller tvungent) i ett meget ogynnsamt läge, når det gällde att övertyga Berlin om att Norge verkligen både kunde och ville hävda sitt territorium mot ytterligare brittiska övergrepp. (Ja det får en si — uthevlsene ellers av oss).

STUDIER —

(Forts. fra s. 1)

som selv godtar å bli kalt fascistiske. Slike finnes bare blant antipodene og ter seg like foreldede som negerkonger. Men på den annen side finnes det virkelig fascistiske grupper som ikke skjuler hva de er: unge fascister, som proklamerer seg som sådanne, fascistiske offiserer (man skjelver ved denne oppdagelse), og tilslutt finnes et fascistisk sinnelag og fremfor alt tusenvis av mennesker som er fascister uten å vite det, som bærer andre tegn og betrakter fascistemblemene med mistenksomhet, men for hvilke fascismen, den virkelige fascisme slik som vi oppfatter den og ikke slik den beskrives, ville være det virkelige håp, hvis man bare forklarte det riktig for dem. Her burde våre hjerter finne hverandre og jeg ønsker at de gjorde det — eller iallfall at de visste på hvilke punkter vi ikke nærer broderlige følelser. For det er jo nødvendig at selv vårt fiender vet på hvilke punkter de er våre fiender. Tidens vind har fylt våre seil og fortegningene avsløres. Det store løgnlandet synker i fjern tåke. De som er under tyve år ser det knapt lenger. Og med de nye vinder som nå blåser burde vi ikke lenger være redde for ord.

La oss altså først åpne vinduene i det spøkelsesslottet hvor det forgangnes skygger huserer. La oss gå inn i vår histories tyste og tomme saler og se etter hva som finnes tilbake der, urørt av tiden og

han sin revolver. Stigen burde ha gått nærmere inn på om Göring avsikret sin revolver ved å lese dagens innkomne humanistiske protestresolusjoner. Sitatet er forøvrig ikke hentet fra Göring, men det er den tyske frikorps-offiser Friedrich Thiemann som i Hanns Johsts skuespill «Schlageter» utstøter ordene etter en maskingevær-duell — med pasifister.

NÅR HUMANISMEN altså ikke utnyttet sin enestående chance til reformarbeide i Syd-Afrika til annet enn å kaste skitt etter en av konfliktpartene, skyldes det at en stor del av det vi anser for nøytral humanisme (det er ingen annen virkelig humanisme) igrunnen er kombinert med politiske holdninger. Hvis man ville føre statistikk mellom humanistiske utsagn og politisk innstilling, ville en overveiende del humanister falle inn under partier som Venstre, Kommunistene og Arbeiderpartiet. Herav fremgår det klart at det er ikke konfliktløsning på en almindelig konflikt de vil, men de vil innføre sitt partis programposter, de vil

som fremdeles kan blinke i morgensolen.

Umiddelbart etter nederlaget i 1945 hørte man intet annet enn et alminnelig: Redde seg den som redde seg kan! under propagandaent rullende torden. Slik var vi alle sammen dengang. Da hadde man trengt et samlingsignal, et enig samlingsignal, en varde på et fjell for å markere at her fantes det fremdeles menn som forsvarte seg. Men den alminnelige løgn blandet alt hulter til bulter og i mørket begravet vi alle våre døde.

Sammen med noen få andre forsvarte jeg Vichy-regimet. Og likevel forkastet jeg i mitt hjerte 3/4 av det som Vichy hadde gjort. Jeg forsvarte de anklagede i Nürnberg, selvom det blant dem fantes slike som jeg selv på bunnen av mitt hjerte ville ha dømt. Det var ikke det rette tidspunkt til å gjøre noen forskjell. Den store urett rammet udelelig alle, og derfor var det ikke det rette øyeblikk til å foreta noen oppdeling. Men idag kan vi uten å beskyldes for feighet si sannheten. Og vi bør si den: det fantes sider hos det som da var fascismen, som fascismen av idag ikke vil stille seg solidarisk med.

Forts. s. 7

reformere hele nasjonen Syd-Afrika etter sitt eget grunnsyn. Men dette er ikke humanisme, det er Venstrepolitikk, men dens feiltagelser slår tilbake på den virkelige humanisme, den hvis oppgave det ikke er å forandre, men å forsone. Den vil ikke annet enn å skape en humanistisk bevissthet mellom to parter i konflikt, ikke selv løse konflikten ved å innføre Venstres eller Arbeiderpartiets utbytteregulering, skattetakster og trygder. Alle må forstå at denne veien fører ikke frem.

HVIS HUMANISTENE vil løse en konflikt må det være like rett for liberalist som nazist; humanismen skal skape forståelse mellom to syn, ikke presse inn et tredje.

Den Norske Operas handlemåte er i dobbelt forstand forståelig. Vi vet jo av vår hjemlige måte å løse rasekonflikter på: **Til psykiater med alle nazister.** Således er ikke humanismen, den sier aldri «du onde og dårlige menneske, vi kjenner deg ikke, vi de ufeilbarlige og selv-sikre», og den blir aldri sittende igjen med en sentimental fornemmelse av å ha gjort noe stort og riktig. Men det må stå dårlig med humanismen i vårt land hvis den kolde skulder mot rasehateren Eddy Ruhl eller en hvilken-somhelst annen ulykksalig skal tas som en leksjon i toleranse og nestekjærlighet.

De hemmelige budskap -

(Forts. fra s. 1)

ble voksen, viste han seg som nesten et geni når det gjaldt oversettelser fra og beherskelse av fremmede sprog. Han fulgte i sin fars spor og slo inn på den diplomatiske løpebane. Han ble en chifferembetsmann.

Først var han i Moskva. Han foistod det russiske sprog så godt at han kunne snakke det uten aksent. Han forkledte seg som bonde og blandet seg med det alminnelige russiske folk. Han oppdaget kommunismens bedrageriske natur og lærte snart at sovjetregjeringen bare var en tyrannisk politisk maskine, som holdt 180 millioner mennesker i slaveri. Russerne fikk mistanke til Kent og han ble av den grunn erklært «persona non grata» i Moskva.

Han ble så overflyttet til London. Men til London fulgte det russiske hemmelige politi. Han fikk der i oppdrag å tolke og nedskrive chifferbudskapene fra USA til England. 1938 og 1939 begynte den unge Kent å få se budskap fra President Roosevelt som alarmerte ham. Han begynte å dechifrere disse budskap til Winston Churchill og andre, og oppdaget da at det dreiet seg om et klart opptrukket program fra Roosevelts side på å drive oss inn i krigen. Dengang var Mr. Chamberlain premierminister. I henhold til kabelbudskapene ville Roosevelt at Chamberlain skulle fjernes. Winston Churchill skal i et budskap til Roosevelt ha sagt: «De og jeg kan regjere verden».

Det ble utvekslet omkring 1500 slike meddelelser for den unge manns forferdede øyne. Han følte i sitt hjerte at det her ble begått forræderi, at et stort folk ble bedratt. Da den gjensidige korrespondanse begynte, var Churchill ikke premierminister. Han hadde således ingen rett til disse meddelelser. Kent var tvunget til å velge mellom sin tekniske plikt og sin patriotiske. Han valgte den siste. Han kopierte disse meddelelser og tok med kopiene til sitt rum. Han visste ikke at det hemmelige russiske politi fulgte ham. Informerte og kloke iakttagere mente at det hemmelige russiske politi hadde kopiert budskapene og sendt dem til Josef Stalin, som låste dem inn i et skap. Man tror videre at han har meddelt Roosevelt at han var i besiddelse av kopiene, og at han benyttet dette som utpresningsmiddel overfor den ærgjerrige president.

Kent på sin side hadde håpet å kunne få med seg disse budskap ut fra England for å kunne lage istand

en beretning for slike menn som senator Burton K. Wheeler, senator Gerald P. Nye og andre modige menn som var rede til å si nasjonens sannheten. Kent hadde ikke hellet med seg. Roosevelt sørget for at han fikk avskjed. Senere ble han arrestert på åpen gate av det britiske Secret Service og dømt til 7 år i en konsentrasjonsleir på øya Wight. Prosessen mot ham var hemmelig og han fikk ikke anledning til å forsvare seg.

Litt etter litt begynte sannheten om denne unge mann å sive ut i USA. Han var i fem lange år i konsentrasjonsleiren. Han er nå kommet tilbake til USA. Man håpet at han ved hjemkomsten ville fortelle sannheten, men kort etter ankomsten ble han direkte betydet av en representant for utenriksdepartementet, at hvis han fortalte det han visste, så ville han bli idømt 10 års fengsel ifølge en ny lov. Man mener at denne nye lov ble gjennomført av Roosevelt nettopp for å forhindre at sannheten om de hemmelige kabelbudskap mellom Franklin Delano Roosevelt og hans britiske medsamensvorne noensinne skulle komme for dagen.

Kent blir i USA bevoktet dag og natt. Hans liv er ikke sikkert. Inne i sitt hode har han en av alle tiders største hemmeligheter. Han er den eneste som har lest kabelbudskapene mellom Franklin Delano Roosevelt og visse britiske politikere, som ønsket krigen, planla den og fikk den istand.

Det finnes bare én måte hvorpå vi kan få vite sannheten uten at Kent derfor blir idømt ti års fengsel — nemlig at en kongresskomite innkaller Kent, forsvarer ham og krever at han skal si sannheten. Da kan han tale straffefritt. Man hadde håpet at undersøkelseskomisjonen om Pearl Harbour eller en annen kongresskomisjon ville gjøre det, men de overlevende av Roosevelts regjering gyser ved en slik tanke. De internasjonale krigsdrivere satte den egne forvaltning under kraftig press og Kent ble ikke forhørt.

Så vidt den amerikanske skribent. Men den tanke gjør seg gjeldende om Europas ulykkelige situasjon idag og alle Roosevelts konsepsjoner til den røde verdensmakt simpelthen bare skyldes det tak Stalin hadde fått på ham gjennom kopiene av de ytterst kompromiterende Kent-papirer. Eller om det også var andre drivkrefter bakom.

Vi skal i etpar senere artikler komme nærmere inn

STUDIER -

(Forts. fra side 6)

Disse korrigeringer, som hittil aldri er blitt gjort offentlig, burde ikke savne interesse, selv om det bare gjelder en av disse bekjennelser som imellom avgis hvor de trofaste møtes. Men det er ikke bare spørsmål om et vitnesbyrd. Jeg tror meg å kjenne tilstrekkelig til dem som selv kaller seg fascister til å våge å påstå at jeg taler i deres navn. Selv om ikke alle er like strenge som jeg kommer til å være, så har de alle en uklar følelse av plikt til å tale ut i denne sak og innlede sitt Credo med å si hva de ikke er. Må de med stolthet ta imot sin arv, men må de også forstå at de ikke kan lage en holdbar bygning av det hvis de ikke rykker løs og fører bort de døde stoker og det morkne virke som den er fylt av.

Den første versjon av fascismen som samtidshistorien byr oss er den italienske fascisme. Opprinnelig var dette en bevegelse av kjempende sosialister og gamle krigsveteraner, som sammen reddet Italia fra bolsjevismen. Mussolini var sønn av en folkeskolelærerinne og en smed, som aktivt arbeidet for den sosialistiske internasjonalen. I tyveårsalderen ble han satt i fengsel for å ha agitert for generalstreik. Han nektet å bøye seg, går i landflyktighet og oversetter Krapotkin. Den første publikasjonen han skaper heter *La Lotta di Classe* (Klassekampen), og den første avis han står i spissen for er en sosialistisk avis. Den opprinnelige fascismen står heller ikke i motsetning til denne opprinnelse. Den tale han holdt i San Sepulcro, som er fødselsstunden for den første fascio, krever konfiskasjon av de nyrikes formuer, oppløsning av de store selskaper, nyfordeling av jorden, arbeidernes deltagelse i bedriftsledelsen, avskaffelse av arvede titler o. s. v.

Hva har fascismen under tyve års maktutøvelse virkelig gjort av dette program? Det eneste vi kan svare på dette og må svare, er at den var noe helt annet. Meget hurtig glemte fascismen en stor del av sitt revolusjonære program for isteden å gjennomføre et stort verk av praktisk fornyelse og enighet. Den kom til makten for å undgå anarki, kaos og borgerkrig. Den tok fatt på de i øyeblikket mest

på de interessante opplysninger Smith gir om Roosevelts død og alle de rykter og gjetninger som knytter seg til den. Døde han av slag? Begikk han selvmord? Eller ble han like utmyrdet? Slik spør den amerikanske offentlighet.

Aftenposten og Morgenbladet -

(Forts. fra s. 3).

vil i disse nedtegnelsene straks gjenkjenne ham. Hatet og skjellsordene — «den senile drukkenbolten Churchill» og «den jødebefengte Roosevelt» — er her som så ofte ellers hos Hitler, paret med glimt av ekte genialitet, av et politisk klarsyn og en agitatorisk kraft som lar oss ane noe av den forunderlige makt Hitler utøvte over alle som kom i personlig berøring med ham. Denne makt synes, selv her i bunkeren, bare få uker før det endelige, uavvendelige nederlag, å ha vært like ubeskåret som den hadde vært i alle år helt siden hans maktovertagelse.

Og hør så her hva Mohre sier om Hitler og dagens situasjon:

Apningskapitlet er fylt av en grenseløs bitterhet og skuffelse mot England som i denne krig ikke bare har ødelagt seg selv, men hele Europa. Istedenfor å bistå oss, eller iallfall å forholde seg nøytralt, har det tillatt de to store utenomeuropeiske land USA og Russland å tilrane seg det verdensherredømme som tidligere var Europas. «Men det engelske folk vil komme til å angre sin oppførsel. Uløselig lenket til den jødiske stridsvogn vil det omkomme av sult og tuberkulose på sin forbannede øy!» profeterer Hitler i stigende bitterhet.

Og Mohr fortsetter:

Tyskland er, fortsetter Hitler, det eneste land som kan stanse bolsjevismen og dermed

preserende oppgaver, den gjenopprettet orden, arbeide og fred. Siden begynte den å organisere og å bygge. Italia ble påny en nasjon av arbeidere, skapere, byggmestre. Den gamle romerske saften steg atter i den gamle stammen. Mussolinis første rolle var en prokonsuls. Fascismen anla veier, bygget sykehus, skoler, akvedukter, den tørrla myr, øket avlingene. Men den ikke bare bygget, den regjerte også. Den fikk korporatismen til å fylle sin riktige funksjon, en oppgave som var vanskeligere enn å bygge en autostrada. *La carta de lavoro* (arbeidets dokument) var visselig intet ekko av talen i San Sepulcro. Men den la en virkelighetstro grunn for et sosialistisk samfund, som i fremtiden skulle kunne vokse. Den erstattet de parlamentariske forsamlinger med yrkesorganer, arbeiderrepresentasjon, kollektivavtaler, sosial trygghet, innhold for fritiden og annet, som alt sammen ble et utgangspunkt fra hvilket fortsatt vekst og nydannelse var mulig på alle områder.

(Fortsettes.)

jødernes herredømme over Europa. Derfor er det så tragisk at de europeiske folk i sin kortsynte uforstand ikke har forstått sin besøkestid og mannjevnt sluttet opp bak oss i vår frihetskamp mot det jødisk-bolsjevistiske tyranni.

Slik kommer da altså AFTENPOSTEN etterhvert og påny til sunn nasjonal og europeisk sans og samling etter 16 års åndsformørkelse.

*

Det er forresten ikke bare AFTENPOSTEN av våre dagsaviser som viser tegn til våknende forståelse, selvom det tar jammerlig lang tid for dem å fordøye gamle sannheter. Som våre lesere vil erindre har FOLK OG LAND dengang da Oberländer-saken var aktuell — altså før all verdens gode nydemokrater hjalp bolsjevikene å fjerne den tyske minister Oberländer — påvist at anklagene mot ham var meningsløse og at det tvertimot var Krustsjov som var ansvarlig for massebord i Lemberg. Vi beviste dette ved sitater fra SIGNAL fra 1941, med fotografier og uttalelser fra norske frivillige i Divisjon Wiking og på annen måte. Og vi gjorde spesielt det norske medlem av den nedsatte undersøkelseskomisjonen — som senere så feigt nedla sitt arbeide da de fikk pågang av bolsjevikene og deres hjelpe- re — delaktig i de beviser vi fremla.

I en artikkel i MORGENBLADET for 27. juli varmer Erik Egeland opp igjen FOLK OG LAND's synspunkter fra dengang under titlen «Punktum for heksejakten». Det er bare synd at nå har Oberländer forlenget fallt som offer for det røde intrigespill og at både MORGENBLADET og hele den norske dagpresse forøvrig tiet til heksejakten og uretten dengang de skulle ha talt. Dengang FOLK OG LAND gjorde det. Til MORGENBLADETS ros skal det ellers sies at det dengang saken var aktuell dog opptrådte mere anstendig enn sine pressekolleger. Bladet omtalte iallfall den redegjørelse undersøkelseskomiteens sekretær offentliggjorde etter at selve komiteen hadde stukket av, og bladet satte også med stor dristighet i overskriften: «Oberländer påståes å være uskyldig».

Daglig friske blomster

SYNNØVE LIE

Blomsterforretning
Kranser til alle priser

Frognerveien 30, Oslo
TM. 44 22 30

Den norske gåte -

(Forts. fra side 4)

svaret for forsvaret av Norges nøytralitet i 1940 og endog forsøkte seg på å leke krig med tyskerne. Og Monsen, som var forsvarsminister i 1935—40 og en idealistisk folkeskolelærer, sa at den ene regjering etter den annen hadde erklært at iallfall det rådende forsvarssystem var verdiløst, så hvorfor «opprettholde illusjonen av å ha noe for offiserenes fornøyleskyld». Slik talte lederne for det største politiske parti, forløperne for den nye kultur og sivilisasjon i landet. Quisling, som hadde helliget seg til nasjonalismen kunne intet gjøre.

Bonderegjeringen ble tvunget til å tre tilbake 24. februar 1933. Før Quisling forlot stortinget holdt han en minneverdig avskjedstale, i hvilken han uttalte at da enhver regjering som er utgått av et partisystem er avhengig av representanter som er valgt på et ulovlig revolusjonært program, blir folkeviljen hemmet, og han appellerte til de ikke-revolusjonære elementer om å forelegge spørsmålet for Høyesterett til bedømmelse.

Det som kreves idag er at vi engang for alle kvitter oss med partipolitikken og tar opp en positiv og nasjonal politikk i den hensikt å bygge og forbedre vårt samfund til fordel for

og lykke for hele folket. — Fra nå av går vi ut i hver avkrok av landet for å agitere og reise folket. Vi skal vende tilbake om ikke så lenge. Om jeg kanskje ikke kommer tilbake personlig, så vil mine ideer gjøre det.

En slik tale var som å holde en rød klut opp for en spansk økse. Nygaardsvold svarte med samme mynt.

Overensstemmende med sine uttalelser gikk Quisling igang med å organisere NASJONAL SAMLING (NS.) — Snart ble det kalt et politisk parti, snart en politisk bevegelse. Gruppens program var etter sin karakter fascistisk. Uttrykket refererer seg til den korporative nasjonale stat, førerprinsippet, avskaffelse av partipolitikken og parlamentarismen, antagelse av «den sanne sosialisme (den nasjonale), som går inn for gode og sunde levevilkår for hver nordmann», streiker og lockouter skulle forbyes, marxismen skulle utryddes av landet, og et lite utvalg som rådgivere for føreren, representantene til nasjonalfor-samlingen skulle være fagfolk, valgt etter yrke og fag. De alminnelige medlemmer skulle ganske enkelt ta imot ordre fra oven og følge føreren. Gruppen ble på lovlig måte registrert og ble en vanlig politisk bevegelse.

(Forts. neste nr.)

Europa hevdet seg —

(Forts. fra side 5)

«På vel en måned er hele området fra Østersjøen til Donau oversvømmet av mongolene».

I slaget ved Liegnitz i Schlesia i 1241 fallt hertug Heinrich med praktisk talt hele sin hær. Først ridderne hvis hester var et takknemlig mål for de fremragende mongolske bueskyttere, og uten hester ble de tungtpansrede og lite bevegelige riddere et lett bytte for de kjappe, ville barbarer.

Så kom turen til hertug Heinrichs fotfolk:

«Mot fotfolket løftet det sig pludselig — så fortelles det — et skjegget motbydelig hode på en lang stang og spydde stinkende røk og damp som satte Heinrichs hær i skrekk og forvirring og skjulte tartarerne for deres øyne. I ly av denne sky kastet mongolene sig over dem».

Med andre ord: Det første gass-angrep i Europa!

To dager senere slo mongolene ungarerne sønder og sammen ved elven Sajo i Ungarn.

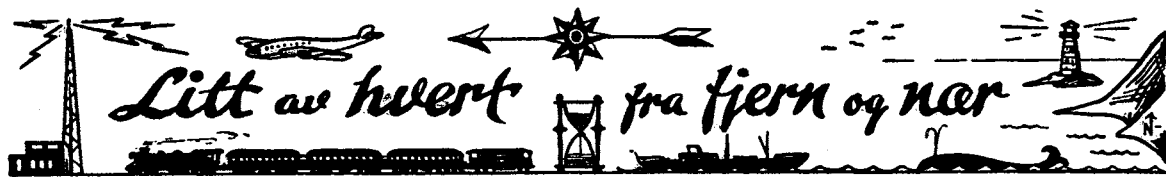
«Ungarerne er kamplystne og seierssikre. Men om natten kjørte mongolene på den an-

dre bredden opp maskiner som med ild og tordenbrak slynget et steinras over besetningen ved brohodet. Ungarerne trakk sig tilbake for «denne djevelske trolldom» og ved dagry så de at tartarerne, der var veltet opp av jorden som gresshopper allerede stod med stor styrke på denne siden av elva».

«Ungarerne søkte tilflukt i sin vognborg, noe som ble skjebnesvangert for dem. For vognborgen ble i fem timer overhølet med stein, piler og brennende nafta».

Den ungarske hær opphørte å eksistere.

Mongolene kjente altså i det 13. århundre til gassangrep og krutt, mens det alminneligvis er antatt at europeerne ikke tok krutt i bruk før i slaget ved Crecy mellom engelskmenn og franskmenn år 1346. For europeerne i det 13. århundre må det derfor ha vært en hårreisende opplevelse å se steinras komme susende gjennom luften under tordenskrall, men man hører ikke noe om at Europa kapitulerte av den grunn, uaktet mongolene hadde ruinerert mesteparten av Tyskland og Ungarn. Europa, og det vil da først og fremst si tyskerne, kjempet seg tilslutt

JØDENE I SOVJET-SAMVELDET

Hovedproblemet for den internasjonale jødeledelse er den vanskelige situasjon jødene i Sovjetsamveldet er kommet i. Det var presidenten for den jødiske verdens-kongress Nahum Goldman, som erklærte dette ved åpningen av eksekutivkomiteens møte i Genf, hvor det deltok 100 delegerte fra 34 land. De 2,5 millioner jøder i Sovjetsamveldet får ikke lov til å ha noen egen organisasjon. Den jødiske verdens-kongress krever ikke bare fulle borgerrettigheter for jødene men også rett til i alle land uten hensyn til det sosiale og politiske system å danne egne grupper, eller skal vi heller si stater i staten.

*

SELEBER 70-ÅRING

Grossadmiral Dönitz, Hitlers etterfølger som statssjef i Tyskland, fylte 70 år 16. september. I 1945 ble han fengslet av seierherrene og ved deres rettergang i Nürnberg dømt til 10 års fengsel. De ti år sonet han til siste dag. Han er meget populær i marinekretser den dag idag og regnes av alle som en av Tysklands store sjøoffiserer.

*

KRAFTIGE ORD

I en artikkel i DAGBLADET skrev professor Christian Bay blant annet: «Det er ille at samholdet i Norden skal torpederes av våre flinke politikere og økonomer, som aldri har lært å regne i annet enn kroner og øre. Verre er

fri for mongolene, som etterhvert hadde oppdaget at de ikke kunne erobre de større befestede byer. De ga derfor opp Europa og vendte i steden sin oppmerksomhet mot Asia.

Vesten står nu overfor atomkrisen, og tiden vil vise om vi greier å klare oss. Men én ting er iallfall sikkert: Vi er ingen hellenere. Vesten av idag er i sin politikk ikke preget av elite, aristokrati, kvalitet. Vesten har ingen ledende overklasse som ser de store mål og arbeider mot dem støtt og sikkert. Vesten av idag er en stor, grå, sløv masse som velter seg hit og dit eftersom propagandaen leder den. Og denne masse

Bergs Assuransesbyrå

ALT I FORSIKRING

Arbiensgt. 1 — 44 49 94

det at samholdet også i Norge vil få sitt grunnkudd (Professoren er tydeligvis ikke oppmerksom på at det fikk sitt grunnkudd under etterkrigsforfølgelsene, som han pussig nok ikke tar avstand fra). Om Norge går inn i Fellesmarkedet, og det uten noen valgkamp eller folkeavstemning i spørsmålet, så blir det siden bare de mer saktmodige i blant oss som vil ta uttrykk som «demokratiets forpliktelser» og «nasjonalt samhold» alvorlig.

*

FORSKJELL PÅ FOLK

Arbeiderpartiet (med tilslutning av de borgerlige politikere) var som kjent så redd for at statspensjonistene skulle få for høy pensjon hvis de også fikk alderstrygd i tillegg, at de måtte lage en slags snytteordning som tok fra pensjonistene en god del av det de ærlig og redelig hadde betalt for. Slike bekymringer har en tydeligvis ikke når det gjelder statsrådspensjoner. For slike fine folk og fordums proletarer finner en 30,000 kroner året passende etter 6 års tjenestetid.

*

KATASTROFAL FORSNAKKELSE

Bundesernæringsminister Schwartz på valgmøte 19. august i Tettang: «Meine Damen und Herren, geben Sie Ihre Stimme unserem altbewährten Bundeskanzler Adolf Hitler!»

*

11,375 HELTER

Gagarin, major i det sov-

hevder at alle mennesker er like — hvilket de ikke er — og at rettigheter går foran plikter, hvilket heller ikke er sant —

Det er dette demokrati som idag styrer oss. Under dette demokrati har Vesten stadig tapt terreng til Asia som presser ubønnhørlig på. — Vestens historie i de siste tyve år er en fortelling om sviende nederlag og bare nederlag. —

Det ser ut som om det moderne demokrati bare kan «drøfte», men ikke handle.

KONRAD SUNDLO.

Oslo Stigefabrikk

Inneh. ALF T. LUNDE,

Mosseveien 8, Oslo

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

Skyvestiger oljet m/ eadmerte beslag. Takstiger av jern, malertrapper og helbare loftstrapper.

jetiske luftvåpen og verdensrumfarer nr. 1 bærer utmerkelsen «Sovjetsamveldets helt» nr. 11,375.

*

HITLER-TALER TIL BUNDESARKIVET

Ifølge DEUTSCHE WOCHENZEITUNG har Bertelsmann-Verlag i Gütersloh overlatt til Bundesarkivet lydbåndopptak av omkring 20 Hitler-taler fra årene 1937 til 1944. De ble funnet for omkring to år siden ved Wallbergstrasse ved Tegernsee.

*

BELGISK NASJONALIST-ORGANISASJON

Den belgiske bevegelse Mouvement d'Action Civique (MAC), som har bestått et år, er noe nytt i det politiske liv i Belgia. Den fører solkorset som merke og utgir sin egen avis «Nation Europe - Nation Belgique». Avisen er forøvrig to ganger blitt forbudt i Frankrike. Bevegelsen har et nasjonalistisk preg og oppfatter både tidligere motstandsfolk og tidligere frivillige i Waffen-SS. Samarbeidet går etter hva det opplyses utmerket. MAC deltar ikke i valg, men opptre som en slags nasjonal pressgruppe, som søker å øve innflydelse på det offentlige liv.

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 43 33

ANNELISE PAROW TANNINNSETNING

Trondheim
Gisle Johnsonsgt. 5 - v. Lademoen kirke - Voldsminde

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

Arkitekt

H U S T A D

Bærumsv. 5, Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 - Oslo

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 3214

Abonnementspriser:

Kr. 30,- pr. år, kr. 15,- pr. halvår i Skandinavia. Utlandet forøvrig: kr. 35,- pr. år, kr. 17,50 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 40,- pr. år, kr. 20,- pr. halvår

Løssalg 75 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter over en spalte.
Bruk postgirnr. 16450.

Utgiver A/L Folk og Land